

ІМПЛІЦИТНІСТЬ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

У сучасній лінгвістиці багато уваги приділяється вивченню семантичних аспектів синтаксису, виявлення експліцитних та імпліцитних форм відображення позамовної ситуації в реченні та тексті. Особливого значення набуває дослідження різноманітних форм передачі імпліцитного змісту при перекладі, що відбивають як загальні особливості мовно-розумового процесу, так і специфіку іменного та дієслівного означування в мовах, що порівнюються.

Відзначаючи існування в лінгвістиці двох протилежних тенденцій — експлікації та імплікації, — які по різному виявляються у різних мовах, лінгвісти розрізняють два основні випадки:

1) коли експлікація імпліцитної інформації при перекладі українською мовою є обов'язковою, бо в мові перекладу не існує аналогічного засобу імпліцитного відображення.

2) коли в українській мові існують паралельні засоби відображення — імпліцитний та експліцитний — та їх вибір зумовлюється багатьма факторами.

При перекладі імпліцитність вихідної мови не завжди дотримується. Часто виникає необхідність експлікації як суб'єкта, так й інших смислових елементів речення.

Експлікація імпліцитного суб'єкта характерна при трансформуванні односкладних іменних речень у дієслівні.

Наприклад: *The touchness, the names one must not mention, the coarse language, the baiting.*

Хазяїн — чоловік запальний, грубий, уїдливиий, терпіти не може, коли в його присутності згадуються певні імена.

В англійському тексті характеристика суб'єкта надається опосередковано іменними реченнями, а в українській мові суб'єкт — носій якості — експліцирований: *The touchness — хазяїн.*

Наведемо ще приклад:

Her downward eyes met David, a curious dravity, as if she were frightened, she might see contempt in his for this role she had to play. Дівчина терпляче чекала, опутивши очі. Потім якимось дивним збентеженим поглядом глянула на Девіда, немов боялася прочитати в його очах зневаги за ту роль, яку їй доводилось грати.

Іменникова структура *curious dravity* — потім якимось дивним збентеженим поглядом глянула на Девіда — передає значення цілого суб'єктно-предикатного комплексу елементів — *She looked at him with a curious dravity*, — з яких тільки елемент, що має роль способу дії, відображається в англійській мові експліцитно. Як бачимо, при перекладі експлікуються: суб'єкт, дія, об'єкт.

Коли перекладається текст, спостерігаються випадки експлікації імпліцитного об'єкта. Наприклад: *This time the Mouse did not bother to correct him; or, David, to answer*. Цього разу Миша не вважала за потрібне виправляти Бреслі, а Девід відповідати йому.

В українській мові має місце експлікація об'єкта: *to answer* — відповідати йому.

Ahead, the two girls turned off on a diagonal and narrower ride, more shady. Breadsley and David followed some forty yards behind. The old man waved his stick. Дівчата звернули на вужчу й затишнішу доріжку. Бреслі й Девід ішли кроків сорок позаду. Старий показав на них ціпком.

Імпліцитний в англійській мові *локатив* часто набуває експліцитного відображення в українській мові.

Конструкція із вставним *there is/there are* включає облігаторний локатив, який може бути відображений й імпліцитно. В українському варіанті має місце обов'язкова експлікація локатива — на її обличчі, у неї.

Обов'язковий характер може мати експлікація локатива, коли перекладаються екзистенціальні речення:

At times there was even a convincing honesty. Часом навіть у його відповідях була переконлива щирість.

Нерідко спостерігається експлікація головних ланок послідовних дій та імплікація проміжних, що мають в англійській мові експліцитну форму. Так, наприклад, у наступному реченні фінальну дію, що має на увазі мовець (*to send her home*), відображено попередньою ланкою (*send her packing*). Перекладаючи фінальну дію, її передають експліцитно, а проміжну — імпліцитно.

Ought to send her packing. Haven't the gut. Слід було б їх відіслати додому. Ніяк не наважуся.

Можлива експлікація певних ланок ситуації підтексту.

He had difficulty in focusing. Старий знову перевів погляд на Девіда. У його очах було видно, що йому важко зосередитись.

Підсумовуючи вищезазначене, можна сказати, що при перекладі англійського тексту має місце складний процес виявлення його імпліцитних елементів та пошук засобів передачі цієї імпліцитної інформації існуючими засобами української мови. Аналіз мовного мате-

ріалу дає підставу твердити, що при перекладі імпліцитної інформації українською мовою існує тенденція до експлікації ролевих компонентів, особливо в тих випадках, коли мова йде про трансформації односкладних іменних структур у дієслові.

Маяцька Н. В., викладач
кафедри німецької мови

ОПТИМАЛЬНЕ ПОЄДНАННЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І НАЙСУЧАСНІШИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

На думку моїх колег зі всього світу це є оптимальним рішенням певних задач, які постають перед нами. Ці можливості не мають кордонів у прямому та переносному сенсі.

Переваги:

- не має жодного недоліку;
- не залежить від міста й часу;
- відкриває необмежені можливості для вдосконалення мовленнєвих навичок: аудіювання, читання та, в першу чергу, навичок письмового мовлення;
- в центрі навчального процесу є виключно студент;
- автономність навчання, коли студент планує сам як, коли та скільки він робить. Викладачем визначається лише мінімум, максимум визначає студент сам.

Мова йде про блоги та роботу в них.

Що таке блог?

Блог є не що інше як веб-сторінка в Інтернеті. Англійське слово ‘Blog’ означає щоденник в Інтернеті [*web + log = blog*].

В принципі це не є чимось новим, відкрити веб-сторінку в Інтернеті, але завдяки блогу це стало на багато простіше. Тому що тепер може кожен, хто з задоволенням публікується в Інтернеті, зробити це швидко й безкоштовно.

Іншою перевагою є те, що Вам тепер не потрібно писати складні Інтернет — адреси на дошці чи розсилати їх електронною поштою своїм студентам, Ви даєте їм лише адресу свого блогу і Ваші студенти вже знають, де знайти завдання і всю подальшу інформацію.

Ще одна перевага: якщо ви бажаєте повідомити щось нове, доповнити чи змінити, Вам потрібен лише комп’ютер з підключенням до Інтернету і Ви вже можете працювати в блозі. Такі блоги можуть зареєструвати Ваші студенти і використовувати їх для роботи (навчання).